



UTFÖRANDEANVISNINGAR
**MENTALBESKRIVNING
HUND (MH)**

Gäller från 2023-01-01 till 2026-12-31

INNEHÅLL

Allmänt	2
Genomförande	3
Kontaktvillighet – moment nr 1.	5
Lek 1 – moment nr 2.	7
Förföljande och gripande – moment nr 3.	9
Aktivitetsnivå – moment nr 4.	11
Avståndspek – moment nr 5.	12
Övriga – moment nr 6.	16
Ljudkänslighet – moment nr 7.	18
Spöken – moment nr 8.	20
Lek 2 – moment nr 9.	26
Skott – moment nr 10.	27
I. MH-banans uppbyggnad	29

Utförandeinstruktioner är ett komplement till reglerna för mentalbeskrivning hund (MH).

Inga förändringar av moment är gjorda, utan endast redaktionella ändringar och nya illustrationer.

Allmänt

Allmän miljö

Banan ska vara förlagd i lämplig terräng. Underlag och miljö i MH-banan och dess direkta närhet får inte utgöra en ökad risk för skada vid genomförandet av beskrivningen. Alternativa flyktvägar för hunden ska finnas.

Material för MH-bana

För anskaffning av material, se materiallista på Svenska Brukshundklubbens hemsida. Egen tillverkning är tillåten, men ska vara av samma material samt följa mått och anvisningar.

Deltagande hundar

Deltagande hundar som kommer till beskrivningen ska inte vistas i direkt anslutning till exempelvis klubbstugan och på så vis riskera att komma i kontakt med funktionärer och publik innan beskrivningen utförs.

Beskrivning sommartid

Förarna ska i PM:et uppmanas att ta med vatten till sina hundar. Temperaturen får inte vara sådan att genomförandet av beskrivningen påverkas. Hänsyn måste också tas till funktionärer.

Beskrivning vintertid

Det är av stor vikt att det finns tillgång till beskrivningar under vintertid för att få en jämnare spridning av beskrivningstillfällen under året.

Om beskrivningar arrangeras vintertid måste följande beaktas:

- Förberedelser måste göras innan tjälen går i marken, det vill säga arrangemang för förföljande och gripande, till exempel hål i marken.
- Snödjup och temperatur får inte vara sådana att genomförandet av beskrivningen påverkas. Hänsyn måste också tas till funktionärer. Det rekommenderas därför att beskrivning inte genomförs i djup snö eller vid kraftig kyla.
- Observera att när MH genomförs i snö ska capen (avståndslek) samt trasor till förföljande och gripande vara i kontrast mot snön, det vill säga mörkt färgade. Snöskottning för upprätthållande av transportvägar måste genomföras.

Publik

Det är viktigt att publiken informeras om följande:

- Förflyttningarna mellan momenten ska ske snabbt och inte fördröjas i onödan.
- Mobiltelefoner ska vara avstängda alternativt inställda på ljudlöst under själva beskrivningen.
- Publiken ska vara på plats och stående när hunden anländer till varje moment samt under pågående moment.

- De som vill filma ska erbjudas lämplig plats.
- De som önskar medföra barnvagn ska informeras om terrängens utseende.
- Åskådare som väljer att följa med en hund ut på banan kan inte avvika förrän efter moment 10 (skott).
- Publiken ska stå 10 meter bakom/vid sidan av ekipage vid samtliga moment.

Provdagen

- Banan bör vara färdig senast 30 minuter innan första hund startar.
- Figuranterna ska veta sina uppgifter och ansvara för sitt/sina moment.
- Beskrivaren ska ges tillfälle att tillsammans med testledaren inspektera banan innan första hund. Testledaren ska veta hur banan är förlagd. Testledaren är ansvarig för banans upplägg den aktuella dagen.
- Momenten ska vara uppmärkta med snitsel, sprayfärg eller annan tydlig markering. Markeringen ska dock inte påverka hunden.
- Information om att det förekommer skottlossning och lösa hundar ska finnas på platsen.

Genomförande

Testledaren

- Instruerar samtliga funktionärer och ser till att de är på plats.
- Utser vid behov medhjälpare som kan ta hand om publiken.
- Informerar hundföraren om nästa moments genomförande minst 10 meter bakom utgångsläget. Detta sker lämpligen under förflyttning mellan momenten (undantag moment 1, där funktionär informerar hundföraren).
- Ser till att tidsintervallet är minst två (2) minuter från det ena momentets avslutande till nästa moments påbörjande.
- Tillhandahålla startkoppel.
- Ser till att hunden, i de situationer då den ska vara kopplad, framföres i ett icke-stryppande halsband.
- Vid behov tillhandahålla ett koppel av rätt längd (ungefär 1,8 meter, ej expander). Detta görs lämpligast vid ID-kontroll.
- Kontrollerar att varje moment som innefattar efterkontroll, har en i huvudsak rak och plan sträcka av 10 meter före och efter objektet.
- Använder tidtagarur vid testsituationer som kräver någon form av tidtagning.

ID-kontroll/chipavläsning

Arrangören ansvarar för att kontroll sker i direkt anslutning till att beskrivningen inleds, det vill säga innan ekipaget släpps in på banan.

Varje moment (retningssituation) omfattar tre skeenden:

1. Väckning

Varje retningssituation måste startas lika för alla hundar. Visar en hund litet eller ringa intresse ska provet inte göras annorlunda eller intressantare för att få hunden till aktivitet.

2. Handlingsprogram

Retningssituationerna som utlöser handlingarna ska ha samma utformning och styrka för varje hund.

3. Avslutning – nyfikenhet och kvarstående rädsla

Avslutningen måste utformas så att den inte blir en ny retningssituation. Exempelvis får inte testledare eller förare rycka i objektet eller figuranten röra sig i fel ögonblick. Tidsfaktorn har stor betydelse för hunden, varför underlättande åtgärder ska ske i tidsintervaller om 15 sekunder i varje sekvens.

Hjälp för undersökning – nyfikenhet och kvarstående rädsla

1. 15 sekunder – Föraren passiv, hunden får utreda utan hjälp.
2. 15 sekunder – Någon hjälp av föraren som går halvvägs till objektet.
3. 15 sekunder – Föraren går fram och ställer sig invid objektet.
4. 15 sekunder – Föraren talar till figuranten eller objektet och lockar på hunden om den inte är i omedelbar anslutning till föraren. Föraren kan sätta sig på huk framför objektet.
5. Föraren hjälper eventuellt figurant att ta av sig förklädnaden.

Om hunden inte tar sig fram inom tid, avgör beskrivaren hur man bäst får hunden att avreagera innan passager påbörjas.

Hund som inte kan avreagera vid ett moment får inte fortsätta beskrivningen.

När hunden har tagit kontakt kopplas den och efterkontroll börjar. Oavsett om kontakten var mycket snabb ska hunden inte tvingas fram för ytterligare undersökning. En hund som har mycket svårt att avreagera bör lämna momentet och följa sin förare på promenad för att återkomma och passera platsen några gånger tills rädslan har sjunkit.

Kontaktvillighet – moment nr 1.

Syfte

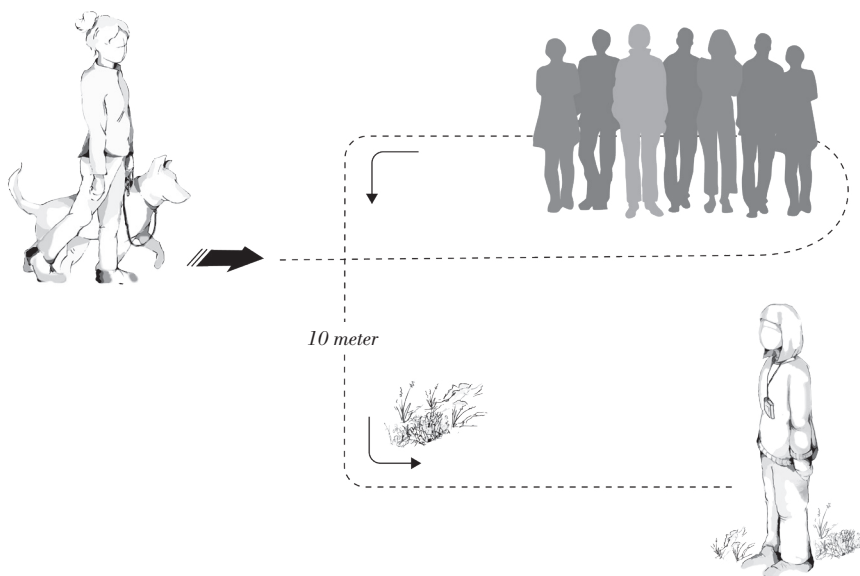
Att beskriva hundens förmåga att ta kontakt och besvara kontakt från okända människor.

Genomförande

Funktionärer och åskådare ska vara på anvisad plats när hunden anländer. Testledaren ska inte vara bekant med hunden och får inte ha hälsat på hunden innan beskrivningen. I sådana fall ska beskrivaren utföra moment 1. En funktionär bör följa ekipaget till provplatsen. Därefter instruerar beskrivaren/funktionären ekipaget enligt nedanstående, punkt 1 och 2.

Hälsning (a)

1. Hund och förare går runt de passiva åskådarna.
2. Hund och förare går mot testledaren som står passiv och tyst 10 meter från åskådargruppen.
3. Testledaren hälsar föraren välkommen på ett ”naturligt” sätt, genom att med rösten välkomna förare på några (3–4) meters avstånd och hälsa på föraren (genom att ta i hand). När/om hunden hälsar på testledaren, behöver inte vara fysisk hälsning, ska testledaren besvara hälsningen direkt.
4. Testledaren fortsätter genom att hälsa på hunden med dess namn (om hunden inte redan hälsat). Visar hunden försiktighet ska testledaren inte tränga sig på. Ta god tid på er och bygg en relation till förare och hund innan nästa steg i momentet.



5. Innan nästa moment (samarbete), informeras föraren om vad som ska ske. Föraren får information om att när testledaren kommer tillbaka efter den korta promenaden kommer testledaren att räcka över koppeländan och hantera hunden under tystnad, Hundens föraren ska vara passiv och gärna vänd mot publiken.

Samarbete (b)

Testledaren tar hunden i kopplet, bjuder ny kontakt och förflyttar sig 10 meter från platsen. Under transporten bort, bjuds hunden vid tre (3) tillfällen till ny kontakt. Hunden ska aktivt lockas att följa med. Använd två (2) halvhalter under transporten. Uppträd naturligt.

Om hunden inte vill följa med ska den inte tvingas till detta. I sådant fall avbryts momentet.

Testledaren avslutar transporten genom att vända sig om och göra ett kort stopp. Här är momentet slut. Testledaren kan klappa om hunden för att sedan återgå till föraren. Testledare och hund stannar till en (1) meter från föraren. Hunden ska inte nå fram till föraren. Testledaren håller kvar hunden i kopplet och överlämnar koppelöglan till föraren.

Hantering (c)

Hunden ska vara stående i utgångsläget. Om den sätter sig under hanteringen får den göra det. Testledaren hanterar hunden (under tystnad) genom att föra händerna på varsin sida om hundens bröstkorg, vidare längs bålen, över länden och ner mot bakbenen. Därefter tittar testledaren på hundens tänder. Vid behov kan testledaren för att styra upp hunden, ta ett tag i halsbandet för att sedan fortsätta hanteringen med båda händerna.

Om hunden inte vill låta sig hanteras ska den inte tvingas till detta. I sådant fall avbryts momentet i samråd med beskrivaren.

Det är viktigt att hälsning och transport av hunden genomförs på ett lugnt och tryggt sätt och att hunden ges möjlighet att skapa en relation med testledaren före hantering.



Testledaren hanterar hunden under tystnad.

Lek 1 – moment nr 2.

Syfte

- Att beskriva hundens reaktioner i samband med en föremålslek.
- Att beskriva om hunden vill ha en dragkamp med testledaren.

Material

Lekföremål = starkt föremål, 50 cm långt och 5 cm tjockt, med ring i vardera änden för att ge hunden möjlighet till ett gripande där föremålets mitt ligger ovanför marken. Ett likadant föremål ska finnas för att, vid behov, användas som avledningsföremål om hunden inte går att kalla in.

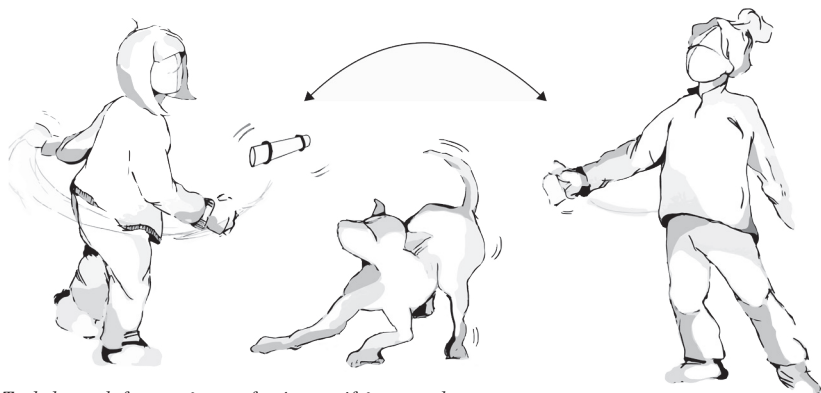
Genomförande

Hund och förare går till anvisad plats, 10 meter från åskådargruppen. Testledaren ger föraren instruktion om hur momentet ska genomföras innan lekföremålet plockas fram. Därefter kopplas hunden lös, vilket den ska vara under hela momentet. Förare och testledare står ungefär fyra meter från varandra.

Lek och gripande

1. Testledaren instruerar föraren att skapa intresse för föremålet genom att svepa det med korta knykiga rörelser längs marken två (2) gånger.
2. Föraren kastar föremålet till testledaren, som kastar tillbaka det till föraren – som åter kastar tillbaka föremålet till testledaren.
3. Därefter kastar testledaren snabbt föremålet cirka 10 meter ifrån sig (inte i riktning mot publiken). Tänk på att beskrivaren ska kunna se gripandet.
4. Testledare och förare är tysta fram till gripandet.
5. Om hunden griper föremålet instrueras föraren att locka på hunden alternativt vända sig om och springa några steg från hunden.

Kan inte hunden förmås att komma med föremålet, ger testledaren föraren avledningsföremålet och låter föraren intressera hunden för detta. Punkterna 1–4 utförs två (2) gånger.



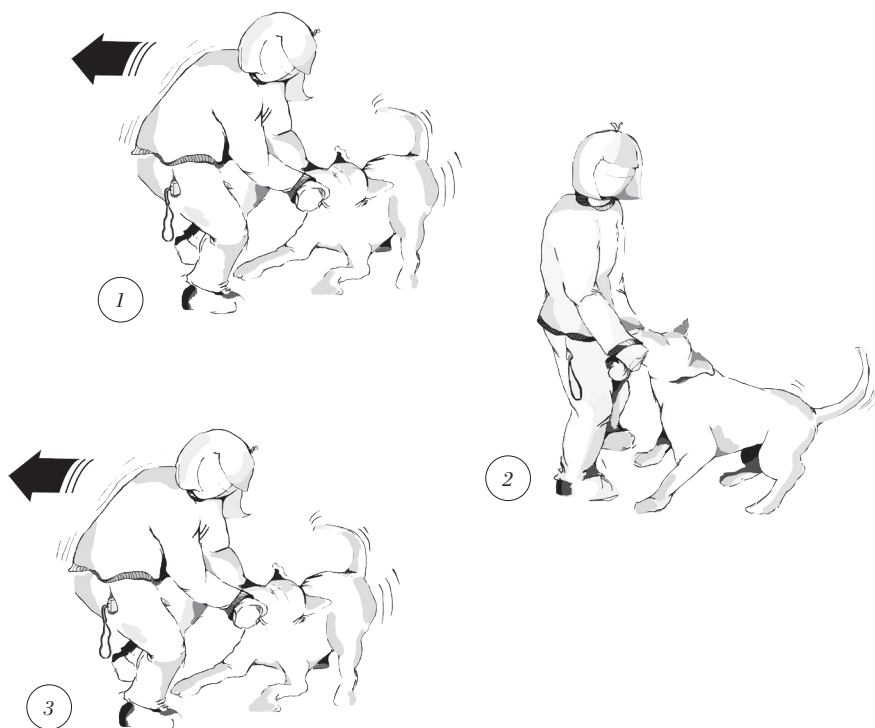
Testledare och förare står ungefär 4 meter ifrån varandra.

Dragkamp

6. Efter leken tar föraren hand om föremålet och överlämnar det till testledaren. Föraren håller hunden i halsbandet tills testledaren ger order "släpp hunden".
7. Testledaren erbjuder hunden att gripa tag i föremålet genom att hålla föremålet med båda händerna och bjuda in hunden med knyckiga rörelser i föremålet. Griper inte hunden direkt, backar testledaren och bjuder in hunden på nytt med mjuka rörelser bort *från* hunden.
8. Griper hunden föremålet har testledaren en dragkamp med hunden. **Maximal tid 30 sekunder.** Testledaren ska vara vänd mot hunden med kropp och blick samt backandes dra i föremålet rörelser bort *från* hunden. Hunden ska ha tassarna i marken under hela momentet.

Under pågående dragkamp ska testledaren bli stillastående efter 20 sekunder och under 5 sekunder endast hålla emot, därefter får hunden 5 sekunders avslutande dragkamp.

1. Aktiv testledare som bjuder in/har en dragkamp 20 sekunder.
2. Stillastående testledare som håller emot 5 sekunder.
3. Aktiv testledare som har en dragkamp 5 sekunder.
4. Testledaren släpper föremålet.



Förföljande och gripande – moment nr 3.

Syfte

– Att testa hundens lust att springa efter och gripa ett litet föremål i rörelse.

Miljö

Momentet ska förläggas till någorlunda plan mark, en bredare stig eller liknande.

Material och utformning

Föremål = stark trasa, 40–50 cm lång och 5 cm tjock av fiberfäll eller likvärdigt material. Föremålet byts ut mot nytt föremål, om det blivit blött eller lerigt. Färgen ska vara i kontrast mot underlaget. Varje föremål ska vara försett med en ögla för att underlätta fastsättning i linan.

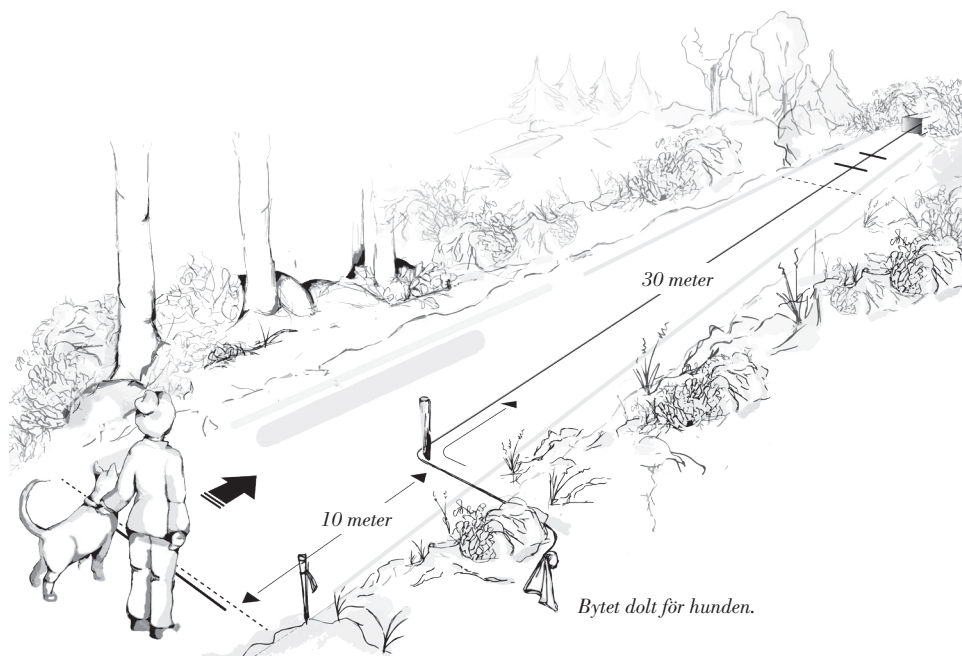
Lina = 45 meter lång

En **stolpe** sätts ner i marken. Stolpens höjd över marken ska vara 1 meter.

El-hare ska användas. Vid haveri av el-haren, och om ingen reserv el-hare finns, ska det vara förberett för springande figurant.

Hela sträckan som trasan dras ska vara väl synlig för beskrivaren så att även gripandet kan iakttas. Linan med bytet dras ifrån lådan, runt stolpen och göms 3–4 meter ifrån stolpen.

Eventuellt startkoppel = läderrem utan knutar eller hake, alternativt kan kraftigare snöre användas.



Genomförande

Bytet måste ha hög fart och göra en knyckig flykt runt stolpen innan stoppet, för att ge den rätta retningen som kan utlösa ett förföljande.

Hela momentet utförs **två (2) gånger**.

Testledaren instruerar föraren om hur momentet ska genomföras innan ekipaget når fram till utgångsläget. Startplatsen ska vara tydligt markerad.

1. Föraren kopplar loss hunden och håller hunden i halsbandet alternativt använder startkoppel. Ekipaget fortsätter framåt till startplatsen. När ekipaget kommit fram ska bytet starta inom en (1) sekund.
2. När bytet har passerat runt stolpen stannas det under 5 sekunder.
3. När testledaren ger ordern ”släpp hunden” tar föraren ett steg framåt och släpper hunden. Samtidigt med ordern ”släpp hunden” dras bytet iväg ytterligare 30 meter. Bytet ska vara väl synligt för hunden från det att bytet kommer fram från den dolda startpunkten till bytet dras iväg på sista delen.
4. I avslutningsfasen gör bytet två (2) ryck. Ryck **inte** om hunden är på väg att gripa eller om hunden gripit.

Anmärkning

Om hunden inte nått fram till bytet, det vill säga inom en två meters radie från bytet, kopplas hunden och ekipaget går tillsammans med testledaren genom banan. Hunden ska vid detta tillfälle inte påvisas bytet och får inte gripa i det.

Aktivitetsnivå – moment nr 4.

Syfte

– Att beskriva hundens reaktioner i en situation där förväntad aktivitet uteblir.

Miljö

Vid val av provplats ska väljas ett område där det **helt naturligt** finns skogsgrenar, pinnar, stenar och dylikt på marken och är fritt från störningar. Alternativa provplatser måste finnas (se anmärkning).

Genomförande

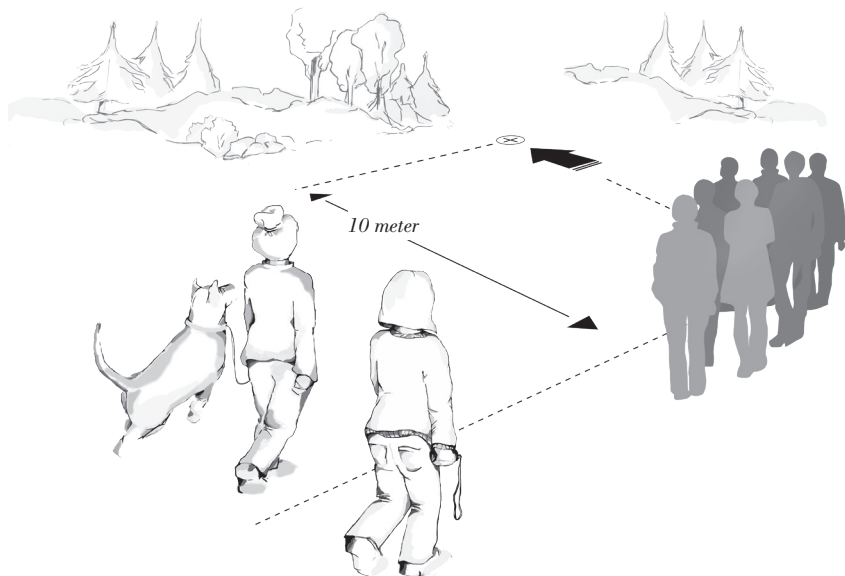
Förare och hund ska passera förbi publik och funktionärer och därefter stanna på anvisad plats 10 meter från gruppen. Hunden ska under provet ha full frihet att röra sig i kopplets längd. Föraren ska vara passiv.

Testledaren informerar föraren om momentets genomförande och följer ekipaget fram till publikgruppen, där han/hon själv stannar. Då ekipaget nått anvisad plats meddelas att momentet börjar och tidtagning sker. När tiden är slut meddelar testledaren att momentet är klart.

Momentet/provtiden pågår i **tre (3) minuter**.

Anmärkning

Om hund rastar på provplatsen, ska ny plats användas till nästa hund.



Avståndslek – moment nr 5.

Syfte

– Att beskriva hundens förmåga till aktivitet/samarbete med främmande person på avstånd från föraren.

Material

Knälång cape med huva, färgen ska vara blå.

Bitvänligt lekföremål 50 cm långt, 5 cm brett.

Startkoppel = läderrem utan knutar eller hake, alternativt kraftigare snöre kan användas.

Miljö

Provet förläggs till lättöverskådlig terräng, med minst 50 meter djup med en bas på minst 18 meter. Två (2) gömslen ska finnas. Slutgömslet ska vara så glest att beskrivaren kan iakttä vad som händer när hunden kommer fram och placeras så det är möjligt för hunden att komma från olika håll.

Genomförande

Testledaren

1. Testledaren informerar föraren om momentets genomförande.
2. Föraren håller i hundens halsband (startkoppel kan användas).
3. Placerar ekipaget på anvisad plats, 40 meter från figuranten och startar därefter momentet.
4. Föraren uppmanas att släppa hunden då figuranten kommit in bakom gömsle två.
5. Testledaren hjälper figuranten vid behov med tiden (lek / passiv / lek / passiv / lek / slut).
6. Om hunden inte självmant tagit kontakt med figuranten innan den första leken är slut, följer föraren med hunden fram till figuranten. Testledaren ska följa med och stötta. Hunden ska vara okopplad fram till figuranten (kopplad hund fram till figurant – avsteg från avreaktion).

Figuranten

Figuranten är placerad bakom gömsle ett och startar på anvisning från testledaren med att avge tre korta ljud (klappa i händerna eller knack mot trädstam).

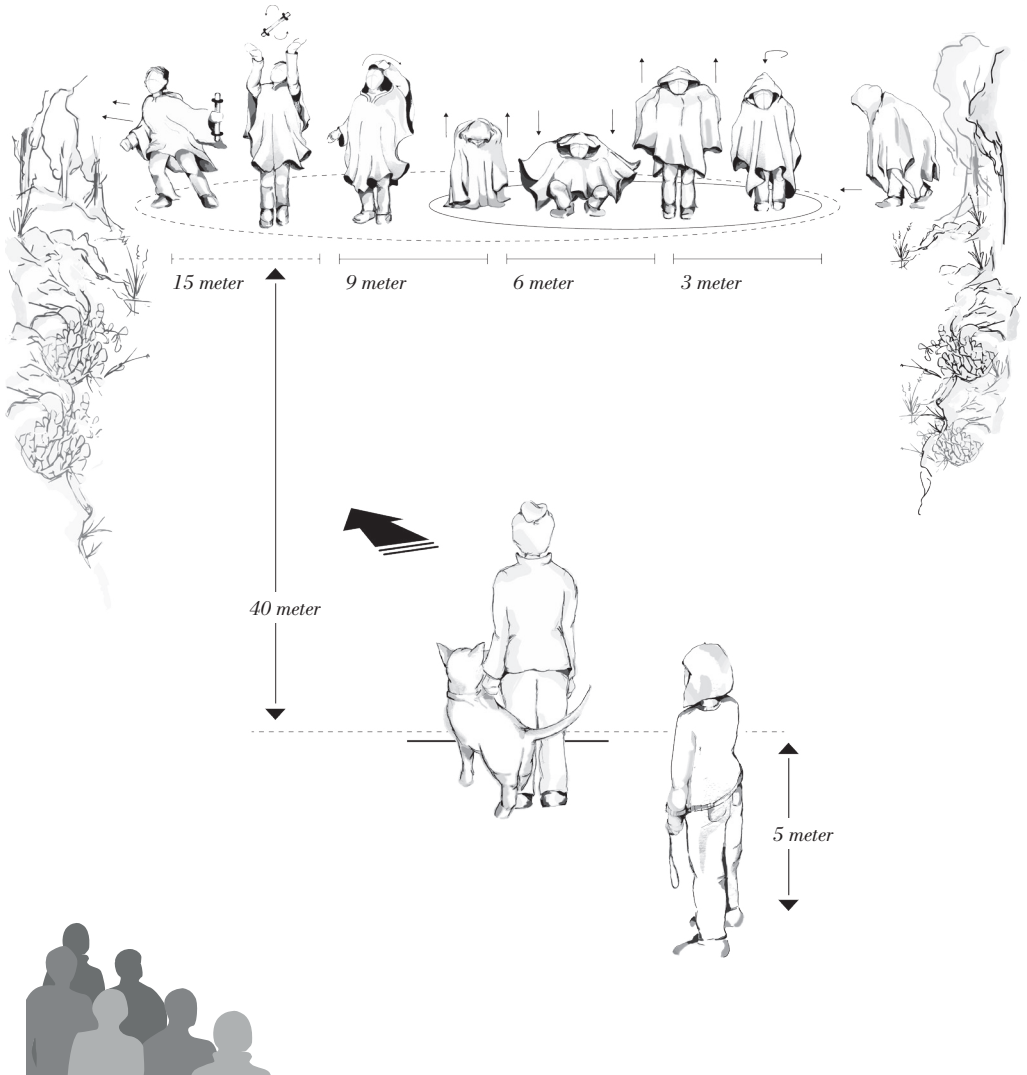
Hund som kommer fram i sista sekunden ska erbjudas tillfälle till kortare lek.

1. Figuranten rör sig lätt hukad cirka tre (3) meter, med sidan mot hunden.
2. Därefter vänder figuranten sig mot ekipaget och fokuserar på hunden – figuranten rätar på kroppen, breddar överkroppen, slappnar av och gör därefter en uppfordrande knäböjning.
3. Fortsätter ytterligare tre meter och upprepar agerandet.
4. Fortsätter ytterligare tre meter och upprepar agerandet.
5. Fäller huvan bakåt, kastar upp lekföremålet upp i luften tre (3) gånger.
6. Springer snabbt till gömsle två. Tar av sig capen, sätter sig på den och döljer lekföremålet. Figuranten ska kunna se när hunden släpps.

Huvan stryks av. Kasta lekföremålet 3 gånger i lyften. Snabb språng.

Kropp och blick riktas mot hunden. Bredda överkroppen och gör sedan en uppfordrande knäböjning.

Förflyttningarna görs lätt hukande.



Om hunden kommer fram

1. **Uppfatta positiv kontakt från hunden.**
 - En positiv förväntan eller känsla hos hunden att vilja interagera med figurant. Fysisk kontakt är inte nödvändig.
 2. **Gå lugnt ur gömslet.**
 - Håll dig längs med "linjen".
 3. **Bjud hunden föremålet.**
 - Tänk på att beskrivaren ska kunna se gripandet.
 4. **Lek aktivt med hunden i 10 sekunder.**
 - Håll dig längs med "linjen".
 5. **Bli passiv i 10 sekunder.**
 - Släpp lekföremålet om hunden har gripit och håller kvar det.
- Lek aktivt i 10 sekunder.**
- Har du lekföremålet kvar, bjud hunden det.
 - Om hunden bjuder dig lekföremålet, ta det.
 - Kommer hunden utan lekföremål så aktivera den med kroppsrörelser och röst.
 - Ta **inte** upp föremålet från marken, även om du har möjlighet.
 - Utnyttja "linjen" under leken.
6. **Bli passiv i 10 sekunder.**
 - Släpp lekföremålet om hunden har gripit och håller kvar det.
 - Titta inte på hunden.
 7. **Lek aktivt i 10 sekunder.**
 - Håll dig längs med "linjen".
 8. **Momentet slut.**

Om hunden inte kommer fram

1. **Sitt tyst i 10 sekunder** från det att hunden släpps.
2. **Tala högt och tydligt i 10 sekunder.**
 - Om hunden kommer fram, fortsätt enligt ovan från punkt 1.
3. **Gå fram ur gömslet och lek aktivt längs "linjen" i 10 sekunder.**
 - Om hunden kommer fram, se ovan från punkt 3.
4. Om hunden **inte** kommer fram under den första leken är momentet slut. Figurant förhåller sig passiv – ställer sig i en avslappnad position. Förare och hund går tillsammans med testledaren fram för att ta kontakt med figuranten.

Om hunden kommer fram	Om hunden inte kommer fram
Uppfatta positiv kontakt från hunden. En positiv förväntan eller känsla hos hunden att vilja interagera med figurant. Fysisk kontakt är inte nödvändig.	Sitt tyst i 10 sekunder från att det hunden släpps.
Gå lugnt ur gömslet. Håll dig längs med ”linjen”.	Tala högt och tydligt i 10 sekunder. Om hunden kommer fram, agera enligt vänster spalt rad 1.
Bjud hunden föremålet. Tänk på att beskrivaren ska kunna se gripandet.	Gå fram ur gömslet och lek aktivt längs ”linjen” i 10 sekunder. Om hunden kommer fram och tar upp leken, agera enligt vänster spalt, rad 3.
Lek aktivt med hunden i 10 sekunder. Håll dig längs med ”linjen”.	Om hunden inte kommer fram under den första leken är momentet slut. Figurant förhåller sig passiv – ställer sig i en avslappnad position. Förare och hund går tillsammans med testledaren fram för att ta kontakt med figuranten.
Bli passiv i 10 sekunder. Släpp lekföremålet om hunden har gripit och håller kvar det.	
Lek aktivt i 10 sekunder. Har du lekföremålet kvar, bjud hunden det. Om hunden bjuder dig lekföremålet, ta det. Kommer hunden utan lekföremål så aktivera den med kroppsrörelser och röst. Ta inte upp föremålet från marken, även om du har möjlighet. Utnyttja ”linjen” under leken.	
Bli passiv i 10 sekunder. Släpp föremålet om hunden har gripit och håller kvar det. Titta inte på hunden.	
Lek aktivt i 10 sekunder. Håll dig längs med ”linjen”.	
Momentet slut.	

Överraskning – moment nr 6.

Syfte

– Att testa hundens förmåga att agera i en överraskande situation, då den inte är engagerad i en annan handling.

Material

Blå overall (mansstorlek 50–52) utan stoppning. I övre delen av overallen ska en träribba finnas som håller ut armarna. Det är viktigt att overallens armar sticker ut ordentligt så att den framstår som ett hot mot hunden. Inga fladdrande ärmslut eller avvikande färger på overallen.

I övre delen av ribban sätts två krokar som draglinan kan fästas i. Benen måste fästas djupt ned mot marken så att inga ”lufthål” uppstår och brett isär för ökad stabilitet i uppryckt läge. Overallen arrangeras så att den utan att hindras av något hastigt kan ryckas upp framför hunden som en överraskning. I uppryckt läge ska den sedan hållas absolut stilla.

Det ska finnas en mindre fördjupning i marken så att inte overallen inte blir en synretning innan den rycks upp. Hunden ska inte upptäcka overallen på avstånd.

Miljö

Platsen ska väljas så att beskrivaren kan se hunden under momentet och att hunden ges möjlighet att fly utan risk att skada sig. Hund och förare ska lätt kunna passera. Overallen får inte hängas framför trädstammar eller dylikt. Vid avreaktion är det viktigt att vägen som ekipaget ska passera på är fri och jämn samt markerad med snitslar vid början och slut, det vill säga 10 meter före och efter overallen.

Genomförande

Testledaren

Testledaren informerar föraren om momentets genomförande. Föraren går i rask takt med hunden i förkortat koppel, som endast hindrar hunden att vika av i sidled från platsen. Föraren instrueras att släppa kopplet och stanna när overallen dras upp och rikta kropp och blick mot overallen. Föraren förhåller sig helt passiv och handlar först efter uppmaning från testledaren.

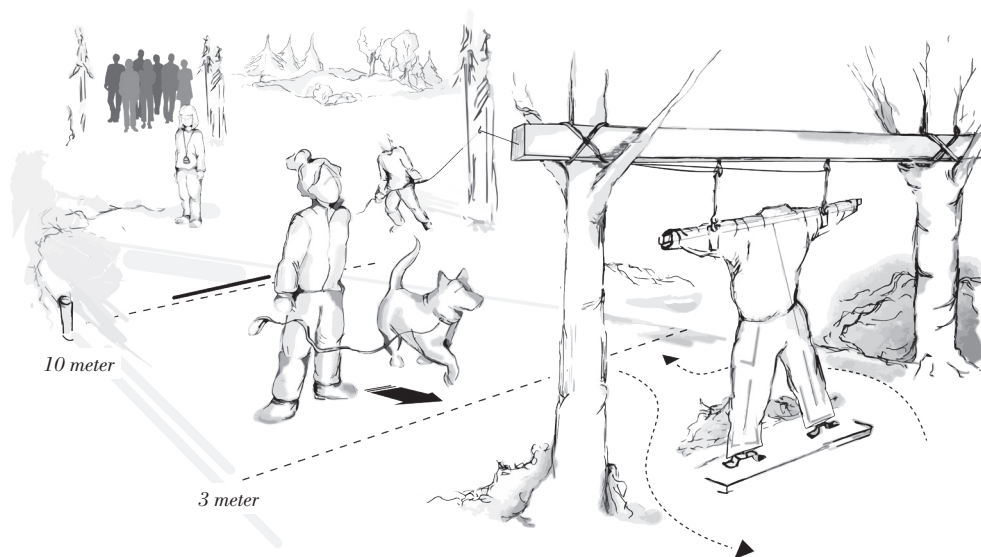
Om hunden stannar, nosar i marken eller går bakom föraren innan overallen ryckts upp, kallas ekipaget tillbaka till startplatsen och får påbörja sin promenad mot överraskningen på nytt.

Var noga med att ge hunden god tid för avreaktion innan efterkontroll börjar. Vid efterkontroll ska overallen alltid vara uppdragen.

Figurant

Tre (3) meter framför hunden rycks overallen hastigt upp och ska förbli **helt** stilla. Nya rörelser i overallen utgör nya retningar. Gör en markering i naturen, där hunden ska befinna sig, när overallen rycks upp.

Funktionär som sköter momentet ska vara placerad minst 10 meter innan overallen.



Hjälp till undersökning/nyfikenhet

15 sekunder ska förflyta mellan varje intervall:

1. Föraren passiv.
2. Föraren går halva avståndet.
3. Föraren går fram till overallen.
4. Föraren börjar tala, sätter sig på huk invid overallen och lockar på hunden. Ska inte vidröra overallen!
5. Om hunden inte tar sig fram inom tid, avgör beskrivaren hur man bäst får hunden att avreagera innan passager påbörjas. Kan hunden inte förmås att avreagera avbryts beskrivningen.

När hunden avreagerat startar efterkontroll.

Kvarstående rädsla/intresse (efterkontroll)

Vid kontroll av kvarstående rädsla och intresse startar ekipaget 10 meter framför den uppdragna overallen. Hunden ska föras i löst hängande koppel, så att den kan vika undan i sidled. Ekipaget passerar overallen och fortsätter 10 meter förbi den samma. Här vänder ekipaget och återvänder på andra sidan overallen till startplatsen. Hunden ska då varje ny passage påbörjas starta vid förarens vänstra sida i förkortat koppel, därefter väljer hunden väg och kopplet släpps ut. Denna procedur upprepas en (1) gång till.

Ljudkänslighet – moment nr 7.

Syfte

– Att beskriva hundens reaktioner i samband med överraskande ljud.

Material

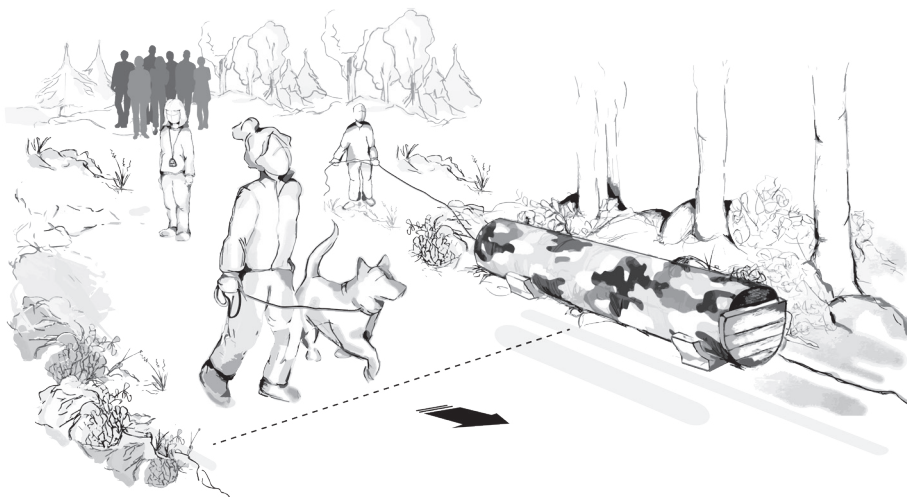
Kamouflagefärgat **spirorör**, 3 meter långt och cirka 30 cm i diameter, som vilar på tvärställda 4 tums regler, så att röret inte till någon del berör marken. För att få ett så jämnt och oavbrutet ljud under de tre (3) sekunderna kan med fördel en korrugerad plåt (t ex rabattkant) fästas i röret.

Skrammelmaterialet ska bestå av fyra (4) stycken **kedjor** och två (2) stycken **plåtburkar** för bra ljud. Se materiallista. Spärr sätts i slutet på röret så att skrammelmaterialet inte ramlar ur röret.

Röret placeras så att hund och förare kan gå längs med det på 1–1,5 meters avstånd.

Miljö

Platsen ska väljas så att beskrivaren kan se hunden under hela momentet. Hunden ska utan risk för skador kunna fly eller hoppa undan. Hunden får inte förvarnas genom avvikande anordningar och **skramlet ska således inte placeras helt öppet**. Vid avreaktion är det viktigt att vägen som ekipaget ska passera på är fri och jämn samt markerad med snitslar vid början och slut, det vill säga 10 meter före och efter röret.



Momentet startar då hundens huvud precis passerat rörets mitt.

Genomförande

Testledaren

Testledaren informerar föraren om momentets genomförande. Föraren går i rask takt, parallellt med ljudkällan, med hunden på sin vänstra sida i förkortat koppel som endast hindrar hunden att vika av i sidled från provplatsen. Ljudet ska komma helt oväntat och överraskande. Föraren ska släppa kopplet och stanna vänd mot ljudkällan då ljudet startar. Hunden får agera fritt och undersöka var ljudet kom ifrån. Föraren förhåller sig helt passiv och handlar först efter uppmaning från testledaren.

Om hunden stannar, nosar i marken eller går bakom föraren, innan skramlet ska dras, kallas ekipaget tillbaka till startplatsen och får påbörja sin promenad på nytt.

Var noga med att ge hunden god tid för avreaktion innan efterkontroll börjar.

Figurant

Momentet ska starta då hundens huvud precis passerat ljudkällans (rörets) mitt. Ljudet ska vara jämnt och oavbrutet under tre (3) sekunder.

Funktionär som sköter momentet ska vara placerad minst 10 meter innan ljudkällan.

Hjälp till undersökning/nyfikenhet

15 sekunder ska förflyta mellan varje intervall:

1. Föraren passiv.
2. Föraren går halva avståndet.
3. Föraren går fram till ljudkällan.
4. Föraren börjar tala, sätter sig på huk invid ljudkällan och lockar på hunden.
5. Om hunden inte tar sig fram inom tid, avgör beskrivaren hur man bäst får hunden att avreagera innan passager påbörjas. Kan hunden inte förmås att avreagera avbryts beskrivningen.

När hunden avreagerat startar efterkontroll.

Kvarstående rädsla/intresse (efterkontroll)

Vid kontroll av kvarstående rädsla och intresse startar ekipaget 10 meter framför ljudkällan. Hunden ska föras i löst hängande koppel, så att den kan vika undan i sidled. Ekipaget passerar ljudkällan och fortsätter 10 meter förbi den samma. Här vänder ekipaget och återvänder till startplatsen. Hunden ska då varje ny passage påbörjas starta vid förarens vänstra sida i förkortat koppel, därefter väljer hunden väg och kopplet släpps ut. Denna procedur upprepas en (1) gång till.

Spöken – moment nr 8.

Syfte

– Att beskriva hundens reaktion inför hotfulla rörliga föremål som långsamt närmar sig.

Material

Dräkten ska bestå av vitt tyg (exempelvis bävernylon). Dräkten ska sys i tre delar; **kjol**, **överdel** samt **huva**.

Kjol

Kjolen ska vara av sådan längd att den kan användas av korta och långa figuranter. Kjolens nedre kant ska vila på fotens ovansida. Midjan ska förses med ett resårband som håller den uppe (kan rullas upp i midjan beroende på önskad längd). I fällen längst ned ska en tyngd sys in för att förhindra onödiga retningar i form av fladder. Kjolens bredd i nederkant bör inte överstiga 160 cm i omkrets.

Överdel

Överdelens längd bör vara 50–70 cm, med resår i halslinningen. 15 cm från dess övre kant ska två 20 cm långa kardborreband fästas vertikalt med ett inbördes avstånd av 25 cm.

Huva

Huvan ska fästas på en keps med rak plastskärm (alternativt bygghjälm eller dylikt). I dess främre nedre kant ska två 5 cm långa kardborreband fästas horisontellt. Dessa ska sedan kunna fästas i överdelen.

Två (2) hål ska klippas ut med 3 cm diameter – deras inbördes avstånd ska vara 6 cm cc (centrum till centrum). Runt ögonen ska det vara en 0,5 cm bred svart rand. Denna ska ligga i direkt anslutning till ögonhålen.

Munnen ska bestå av ett 9 cm långt och 1 cm brett svart streck placerat 8 cm under ögonens nedre kant.

Miljö

Momentet ska förläggas till delvis öppen och plan terräng så att hunden verkligen ser spökerna (kontrasterar mot bakgrunden). Vintertid slås lämpligen snön av grenar. Var noga med att kontrollera vindriktningen så hunden inte får kontakt med figuranterna under momentet. Alternativa platser ska finnas.

Hund, förare, beskrivare, testledare och publik ska placeras i enlighet med skiss.

Gömsle

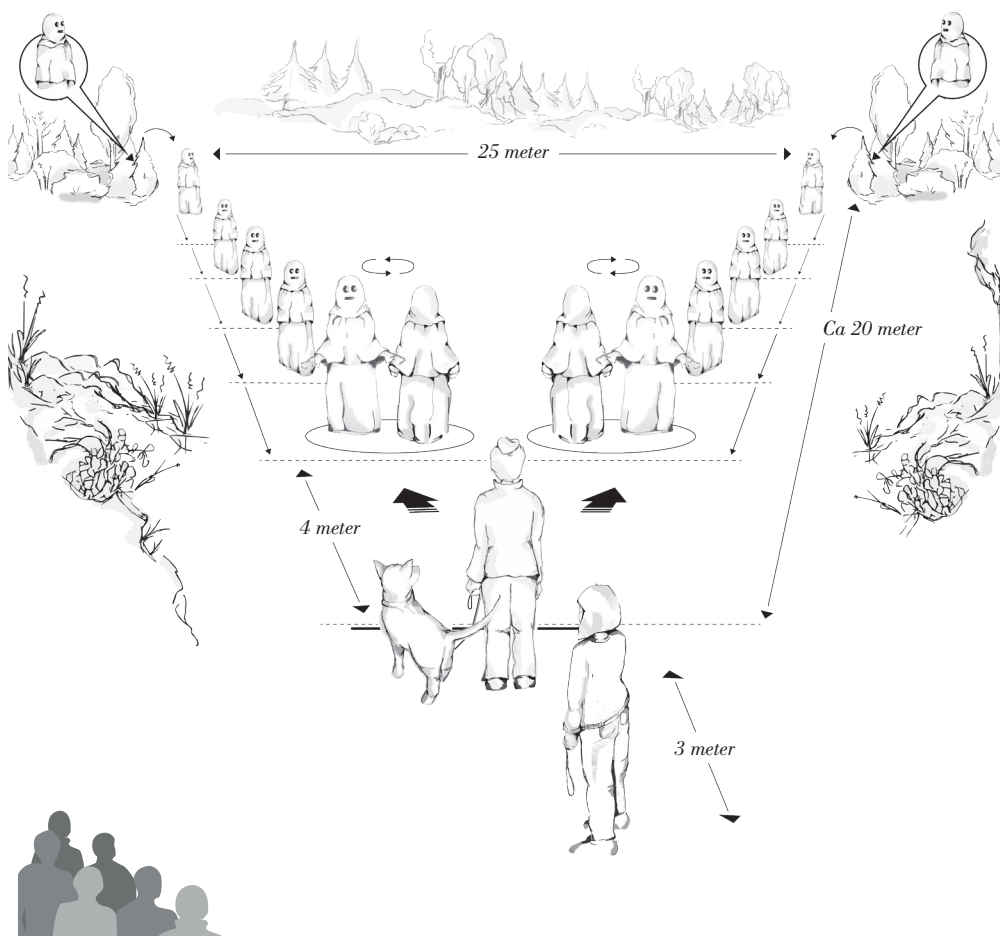
Figuranterna ska placeras bakom gömslen. Olika lösningar och material kan användas för att göra figuranterna osynliga. Används skul ska dessa kamoufleras. Gömslena ska smälta in i omgivande natur.

Genomförande

Testledaren

Testledaren anvisar föraren plats och instruerar denne att inte släppa kopplet annat än om hunden väljer att lämna platsen (flyr/backar längre än kopplets längd). Figuranterna startas av testledaren med minsta möjliga signal. Dirigering sker vid starter samt vid avslutande vändning med små signaler. Förflyttningen ska ske växelvis med tre (3) meters intervaller, fem (5) stopp.

Spöket stoppas alltid fyra (4) meter från hunden. Om hunden flyr/backar undan bakom föraren stoppas spöket fyra (4) meter från föraren.



Figuranter

Figuranter ska vara på plats (dolda) i god tid innan momentet startar. Figuranterna ska i utgångsläge stå vända mot varandra med ögonkontakt för att säkerställa samtidig start på testledarens signal. Starten sker med en fördröjning på 3–5 sekunder. Figuranterna blir synliga och testledaren avgör vem som ska påbörja förflyttningen.

Figurantens förflyttning ska ske sakta och stereotyp utan häftiga rörelser. Starter och stopp sker på testledarens signal. Figuranterna ska vända på tecken av testledaren. Figuranten sänker sina knutna händer i samband med att den vänder sig om (ger hunden möjlighet att ta kontakt).

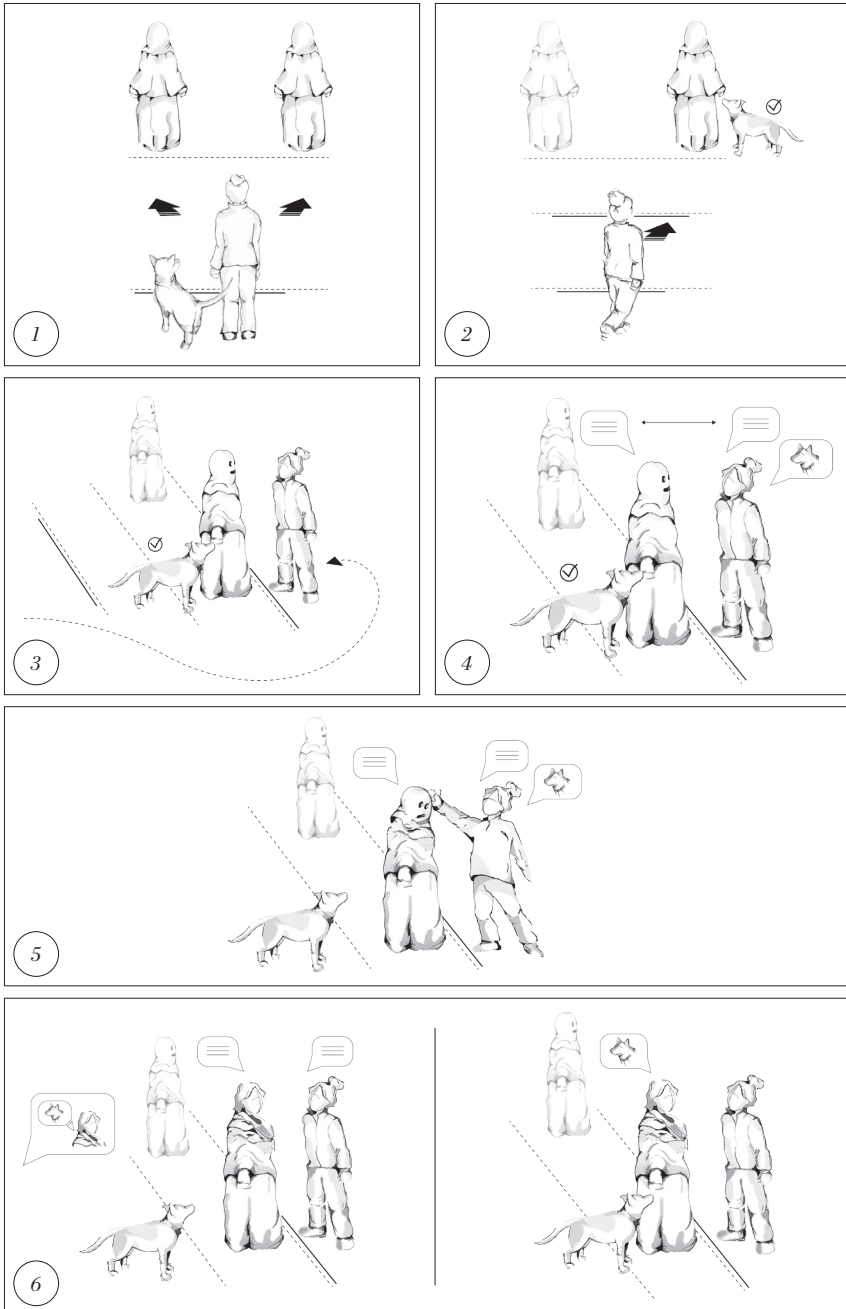
Nyfikenhet/avreaktion

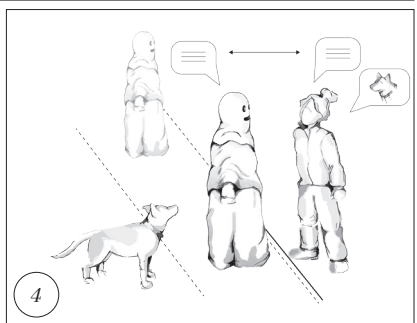
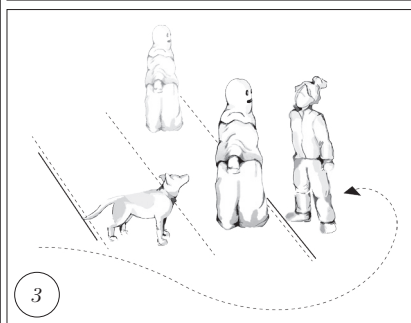
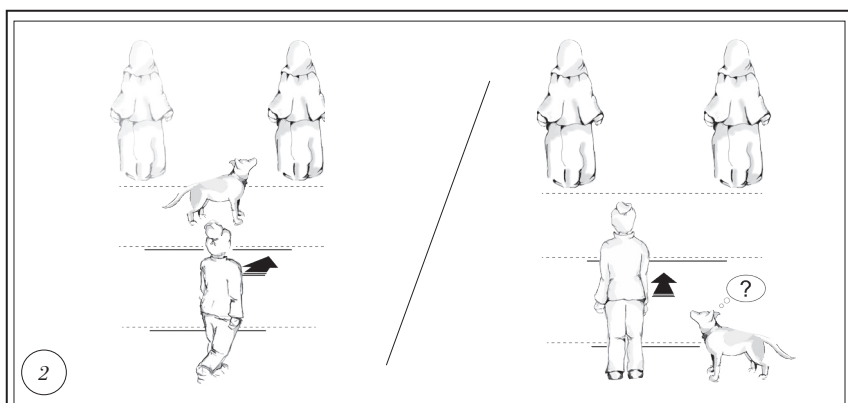
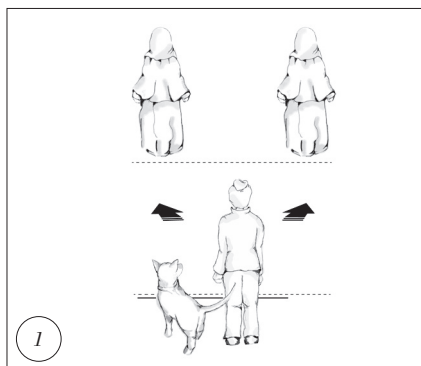
Vid nyfikenhet/avreaktion står figuranten absolut stilla. Föraren handlar först efter uppmaning av testledaren enligt följande:

Nyfikenhet och kontakt

1. Om hunden står i sträckt koppel framför föraren i riktning mot spökens släpps kopplet och föraren förbli passiv. Befinner sig hunden i din närhet kopplar du loss hunden och förbli sedan passiv. Hunden väljer i regel själv vilket av spökerna den vill börja undersöka.
2. Föraren går halva sträckan (2 meter) mot det av hunden valda spöket. I de fall hunden inte visat intresse eller valt ut ett av spökerna, går föraren två (2) meter rakt fram mitt emellan dessa.
3. Föraren går fram till spöket och ställer sig ansikte mot ansikte ("kramavstånd").
4. Föraren och spöket pratar med varandra. Föraren lockar på hunden.
5. Föraren drar av spöket huvudbonaden genom att dra den framåt och låta den bli hängande under fortsatt samtal. Figuranten förhåller sig passiv mot hunden. Om hunden hälsar besvarar figuranten kort.
6. Figuranten bjuder hunden kontakt under 15 sekunder i upprätt ställning.

När hunden hälsat på första spöket genomförs avreaktion på nästa spöke enligt punkterna 4, 5 och 6. I de fall figuranten inte får kontakt med hunden demaskeras spökerna helt och förare, hund och figuranter tar en kort promenad tillsammans.





5 6

Se föregående sida.

Tid för avreaktion	Del 1 15 sek	Del 2 15 sek	Del 3 15 sek	Del 4 15 sek	Del 5 15 sek	Del 6 15 sek
Hela ritualen	Avvakta hundens beteende.	Föraren går halva sträckan fram till högra eller vänstra spöket alternativt mitt emellan. Testledare dirigerar beroende på vart hunden riktar sitt intresse.	Föraren går fram och ställer sig framför anvisat spöke, på kramavstånd.	Föraren pratar med spöket och lockar aktivt på hunden. Viktigt att spöket svarar och aktivt deltar i samtalet.	Föraren tar av huvan på spöket och fortsätter prata med spöket och aktivt locka på hunden.	Spöket och föraren fortsätter tala med varandra. Testledare informerar spöket att aktivt locka på hunden och bjuda kontakt med rösten.
Alternativ 1	Hunden går själv fram och identifierar/undersöker spöket. Gå till del 5 och 6.	Hunden går själv fram och identifierar/undersöker spöket. Gå till del 5 och 6.	Hunden går själv fram och identifierar/undersöker spöket. Gå till del 5 och 6.	Hunden går själv fram och identifierar/undersöker spöket. Gå till del 5 och 6.	Se hela ritualen.	Se hela ritualen.
Kommentar						Hunden väljer själv det spöket den vill ha kontakt med.

Om hunden nosat på och identifierat spöket fortsätter momentet med kontakttagande (5, 6).

Om hunden inte varit framme vid spöket, avbryts momentet här.



Lek 2 – moment nr 9.

Syfte

– Att beskriva om hundens reaktioner, i samband med en ny föremålslek, har förändrats sedan Lek 1.

Material

Lekföremål 50 cm långt och 5 cm tjockt, med ringar i var ände, se materiallista. Detta för att ge hunden möjlighet till ett gripande där föremålets mitt ligger ovanför marken.

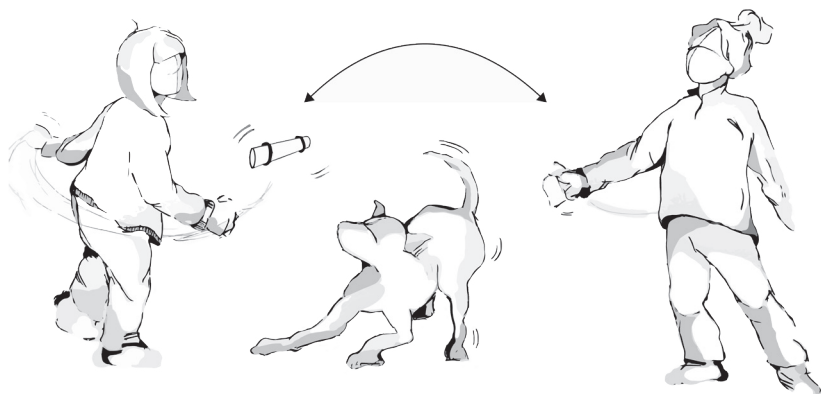
Ett likadant föremål ska finnas för att, vid behov, användas som avledningsföremål, om hunden inte går att kalla in.

Genomförande

Hund och förare går till anvisad plats, 10 meter från åskådargruppen. Därefter kopplas hunden lös, vilket den ska vara under hela momentet. Förare och testledare står ungefär 4 meter från varandra.

Lek och gripande

1. Testledaren instruerar föraren att skapa intresse för föremålet genom att svepa det med korta knyckiga rörelser mot marken två (2) gånger.
2. Föraren kastar föremålet till testledaren, som kastar tillbaka det till föraren som åter kastar föremålet tillbaka till testledaren.
3. Därefter kastar testledaren snabbt föremålet ungefär 10 meter ifrån sig.
4. Om hunden griper föremålet instrueras föraren att vända sig om och springa några steg från hunden samtidigt som han/hon lockar på hunden.
5. Kan inte hunden förmås att komma med föremålet, tar testledaren avledningsföremålet och låter föraren intressera hunden för detta.



Testledare och förare står ungefär 4 meter ifrån varandra.

Skott – moment nr 10.

Syfte

– Att beskriva hundens reaktion i samband med skottlossning. Hunden prövas såväl i aktivitet (lek) som i passivitet. Det är föraren som ges tillfälle att leka hunden.

Material

Startrevolver 9 mm och **hörselskydd**. **Lekföremål** eller alternativt föremål.

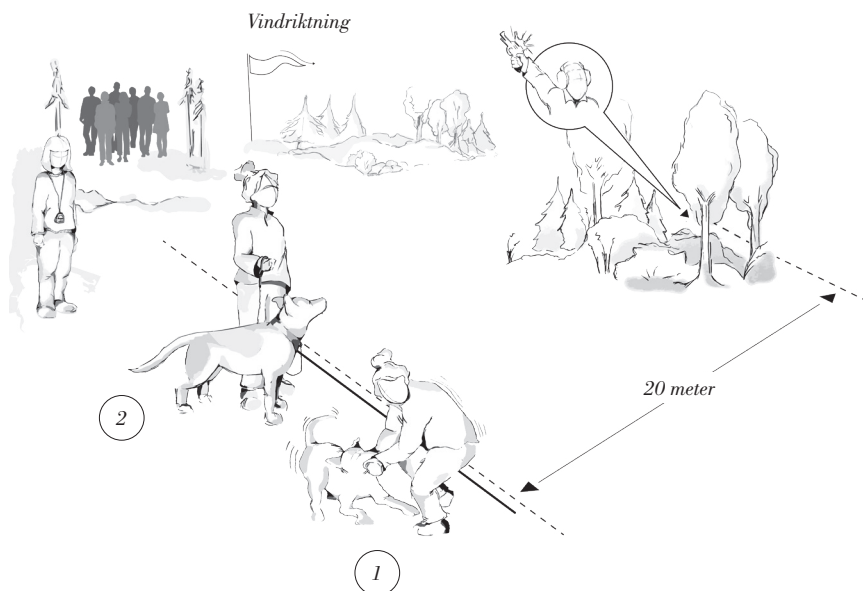
Miljö

Sker i anslutning till Lek 2. Försök undvika eko-effekter från närliggande byggnader eller dylikt. Hänsyn ska tas till vindriktningen.

Genomförande

Aktivitet

Hunden kopplas loss och förblir lös under hela aktiviteten. Aktivera den löskopplade hunden med lekföremål eller av föraren valt föremål, hunden ska ha tassarna i marken under hela leken. Lyckas inte detta ska hunden aktiveras på annat sätt genom att föraren och hunden springer fram och tillbaka enligt direktiv från testledaren.



Aktiviteten, bör pågå 10 sekunder innan första skottet avlossas. Efter ytterligare 10 sekunder avlossas ett (1) skott till. Se till att hunden inte har bakdelen mot skytten vid skottillfällena. Efter två (2) skott i aktivitet provas även hunden under passivitet.

När aktiviteten är klar stoppar föraren undan lekföremålet utom synhåll för hunden.

Passivitet

Föraren kopplar hunden och håller i koppeländan utan att påverka hunden. Två (2) skott med 10 sekunders intervall avlossas. Se till att hunden inte står med bakdelen mot skytten.

Avslutning

Avvakta i 10 sekunder innan hunden avslutningsvis åter aktiveras genom lek/aktivitet, utan att skott avlossas.

Anmärkning

Kan hunden inte förmås till någon form av aktivitet provas den med samtliga fyra (4) skott under passivitet.

Testledaren/beskrivaren

Testledaren/beskrivaren placerar sig med synkontakt till föraren och skytt. Testledaren/beskrivaren informerar figurant om signal för skott och avbrytande. Hunden bör leka/vara aktiv 10 sekunder innan första skottet avlossas. 10 sekunders tidsintervall ska förflyta mellan de övriga skotten. Totalt avlossas fyra (4) skott – två (2) skott under aktivitet (lek) och två (2) skott under passivitet.

Efter de två första skotten i aktivitet, instrueras föraren gå 4–5 meter bort från platsen, för att sedan återvända, där håller sig föraren neutral.

Figurant (skytten)

Skytten står dold 20 meter från förare och hund. Vinden får inte distrahera hunden.

Skytten kommer överens med testledaren/beskrivaren om signaler för skott och avbrytande.

Om hunden uppvisar rädsla kan momentet avbrytas av beskrivaren.

I. MH-BANANS UPPBYGGNAD

Information om banans uppbyggnad; mått, miljö och material (för detaljerad se materiallista på Svenska Brukshundklubbens hemsida).

Moment nr 1

Se till att ha en tillräckligt stor yta till förfogande för ekipage och publik.

Moment nr 2

Lekföremål = starkt föremål, 50 cm långt och 5 cm tjockt, med ring i vardera änden för att ge hunden möjlighet till ett gripande där föremålets mitt ligger ovanför marken. Ett likadant föremål ska finnas för att, vid behov, användas som avledningsföremål om hunden inte går att kalla in.

Moment nr 3

Momentet ska förläggas till någorlunda plan mark, en bredare stig eller liknande. Bytet ska vara väl synligt för hund och beskrivare under hela momentet från det att bytet kommer fram från den dolda startpunkten.

- **Föremål (byte)** = stark trasa, 40–50 cm lång och 5 cm tjock av fiberfäll eller likvärdigt material. Föremålet byts ut mot nytt föremål, om det blivit blött eller lerigt. Färgen ska vara i kontrast mot underlaget. Varje föremål ska vara försett med en ögla för att underlätta fastsättning i linan.
- **Lina** = 45 meter lång
- En **stolpe** sätts ner i marken. Stolpens höjd över marken ska vara 1 meter.
- **El-hare ska användas.** Vid haveri av el-haren, och om ingen reserv el-hare finns, ska det vara förberett för springande figurant.
- **Eventuellt startkoppel** = läderrem utan knutar eller hake, alternativt kan kraftigare snöre användas.

Stolpen placeras 10 meter från förare och hunds utgångsposition. Från stolpen ska föremålet dras ytterligare 30 meter där avslutning med två snabba ryck sker. Lina med bytet dras ifrån lådan, runt stolpen och göms 3–4 meter ifrån stolpen.

Moment nr 4

Vid val av provplats ska väljas ett område där det **helt naturligt** finns skogsgrenar, pinnar, stenar och dylikt på marken och är fritt från störningar. Alternativa provplatser måste finnas (se anmärkning).

Moment nr 5

Provet förläggs till lättöverskådlig terräng, med minst 50 meter djup med en bas på minst 18 meter. Två (2) gömslen ska finnas. Slutgömslet ska vara så glest att beskrivaren kan iakta vad som händer när hunden kommer fram och placeras så det är möjligt för hunden att komma från olika håll.

- **Knälång cape med huva**, färgen ska vara blå.
- **Bitvänligt lekföremål** 50 cm långt, 5 cm brett.
- **Startkoppel** = läderrem utan knutar eller hake, alternativt kraftigare snöre kan användas.

Moment nr 6

Platsen ska väljas så att beskrivaren kan se hunden under momentet och att hunden ges möjlighet att fly utan risk att skada sig. Hund och förare ska lätt kunna passera på båda sidor om overallen. Overallen får inte hängas framför trädstammar eller dylikt. Vid avreaktion är det viktigt att vägen som ekipaget ska passera på är fri och jämn samt markerad med snitslar vid början och slut, det vill säga 10 meter före och efter overallen.

- **Blå overall** (mansstorlek 50–52) utan stoppning.
- I övre delen av overallen ska en träribba finnas som håller ut armarna. Det är viktigt att overallens ärmar sticker ut ordentligt så att den framstår som ett hot mot hunden. Inga fladdrande ärmslut eller avvikande färger på overallen.
- I övre delen av ribban sätts två krokar som draglinan kan fästas i.
- Benen måste fästas djupt ned mot marken så att inga ”lufthål” uppstår och brett isär för ökad stabilitet i uppryckt läge.
- Overallen arrangeras så att den utan att hindras av något hastigt kan ryckas upp framför hunden som en överraskning.
- Det ska finnas en mindre fördjupning i marken så att inte overallen inte blir en synretning innan den rycks upp. Hunden ska inte upptäcka overallen på avstånd.

Tre (3) meter framför hunden rycks overallen hastigt upp och ska förbli **helt** stilla. Gör en markering i naturen, där hunden ska befinna sig, när overallen rycks upp.

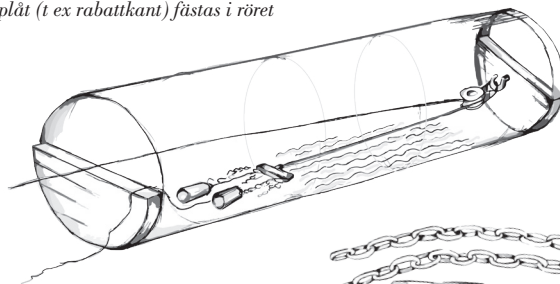
Funktionär som sköter momentet ska vara placerad minst 10 meter innan overallen.

Moment nr 7

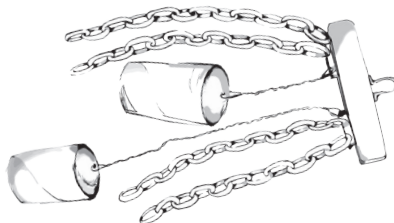
Platsen ska väljas så att beskrivaren kan se hunden under hela momentet. Hund och förare ska lätt kunna passera på ena sidan om röret. Hunden ska utan risk för skador kunna fly eller hoppa undan. Hunden får inte förvarnas genom avvikande anordningar och **skramlet ska således inte placeras helt öppet**. Vid avreaktion är det viktigt att vägen som ekipaget ska passera på är fri och jämn samt markerad med snitslar vid början och slut, det vill säga 10 meter före och efter röret.

- Kamouflagefärgat **spirorör**, 3 meter långt och cirka 30 cm i diameter, som vilar på tvärställda 4 tums regler, så att röret inte till någon del berör marken.
- För att få ett jämnt och oavbrutet ljud under de tre (3) sekunderna kan med fördel en korrugerad plåt (t ex rabattkant) fästas i röret.
- Skrammelmaterialet ska bestå av fyra (4) stycken **kedjor** och två (2) stycken **plåtburkar** för bra ljud. Spärr sätts i slutet på röret så att skrammelmaterialet inte ramlar ur röret.

Moment 7. Arrangemang av skrammel i spiroröret. För ett jämnt och oavbrutet ljud under tre (3) sekunder kan med fördel en korrugerad plåt (t ex rabattkant) fästas i röret



Skrammelmaterialet ska bestå av fyra (4) stycken kedjor och två (2) stycken plåtburkar för bra ljud.



Moment nr 8

Momentet ska förläggas till delvis öppen och plan terräng så att hunden verkligen ser spökena (kontrasterar mot bakgrunden). Vintertid slås lämpligen snön av grenar. Var noga med att kontrollera **vindriktningen** så hunden inte får kontakt med figuranerna under momentet. Alternativa platser ska finnas.

Hund, förare, beskrivare, testledare och publik ska placeras i enlighet med skiss sidan 21.

Figuranterna ska placeras bakom gömslen. Olika lösningar och material kan användas för att göra figuranterna osynliga. Används skul ska dessa kamoufleras. Gömslena ska smälta in i omgivande natur.

Dräkten ska bestå av vitt tyg (exempelvis bävernylon) och bestå av tre delar; **kjol**, **överdel** och **huva**.

- **Kjol**

Kjolen ska vara av sådan längd att den kan användas av korta och långa figuranter. Kjolens nedre kant ska vila på fotens ovarsida. Midjan ska förses med ett resårband som håller den uppe (kan rullas upp i midjan beroende på önskad längd). I fällen längst ned ska en tyngd sys in för att förhindra onödiga retningar i form av fladder. Kjölens bredd i nederkant bör inte överstiga 160 cm i omkrets.

- **Överdel**

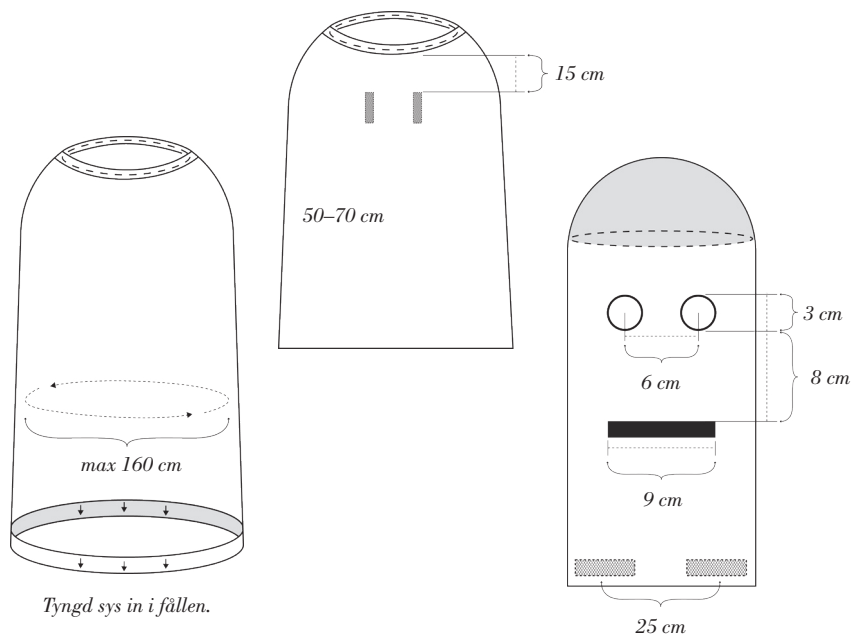
Överdelens längd bör vara 50–70 cm, med resår i halslinningen. 15 cm från dess övre kant ska två 20 cm långa kardborreband fästas vertikalt med ett inbördes avstånd av 25 cm.

- **Huva**

Huvan ska fästas på en keps med rak plastskärm (alternativt bygghjälms eller dylikt). I dess främre nedre kant ska två 5 cm långa kardborreband fästas horisontellt. Dessa ska sedan kunna fästas i överdelen.

Två (2) hål ska klippas ut med 3 cm diameter – deras inbördes avstånd ska vara 6 cm cc (centrum till centrum). Runt ögonen ska det vara en 0,5 cm bred svart rand. Denna ska ligga i direkt anslutning till ögonhålen.

Munnen ska bestå av ett 9 cm långt och 1 cm brett svart streck placerat 8 cm under ögonens nedre kant.



Moment nr 9

Lekföremål = starkt föremål, 50 cm långt och 5 cm tjockt, med ring i vardera änden för att ge hunden möjlighet till ett gripande där föremålets mitt ligger ovanför marken. Ett likadant föremål ska finnas för att, vid behov, användas som avledningsföremål om hunden inte går att kalla in.

Moment 10

Försök undvika eko-effekter från närstående byggnader eller dylikt. Hänsyn ska tas till vindriktningen, vinden får inte distrahera hunden. Skytten står dold 20 meter från förare och hund.

- **Startrevolver 9 mm**
- **Hörselskydd**
- **Lekföremål** eller alternativt föremål.



Svenska Brukshundklubben
brukshundklubben.se